

Smlouva o smlouvě budoucí

Otázkou, zda je pactum de contrahendo smlouvou o službách, pokud předpokládá uzavření smlouvy o službách, ani tím, zda je nezbytné ji za takovou smlouvu označit vzhledem k zamýšlenému výsledku celého právního vztahu, se SDEU dosud výslovně nezabýval. Smlouva o smlouvě budoucí je sama o sobě závazným instrumentem a vznik, zánik i závazky z ní plynoucí jsou do značné míry nezávislé od presumované budoucí smlouvy.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 30 Cdo 1985/2021-69 ze dne 5.5.2022)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně EXTÉRIA, s. r. o., se sídlem v O., zastoupené Mgr. I.T., advokátem se sídlem v O., proti žalované Správime, s. r. o., se sídlem v I., Slovenská republika, zastoupené Mgr. M.Č., advokátem se sídlem v O., o návrhu na vydání evropského platebního rozkazu, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 30 EVC 2/2020, o dovolání žalované proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 2. 2021, č. j. 8 Co 40/2021-52, tak, že Nejvyšší soud na základě čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie předkládá Soudnímu dvoru Evropské unie tuto předběžnou otázku:

Musí být čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vykládán v tom smyslu, že pojem „smlouva o poskytování služeb“ zahrnuje též smlouvu o smlouvě budoucí (pactum de contrahendo), v níž se strany zavázaly k povinnosti uzavření budoucí smlouvy, jež by byla smlouvou o poskytování služeb ve smyslu tohoto ustanovení?

Řízení se přerušuje na dobu do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o odpovědi na předběžnou otázku uvedenou pod bodem I výroku tohoto usnesení.

Z odůvodnění:

I. Skutkový základ sporu a dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně je společnost se sídlem v Ostravě, České republice, která poskytuje poradenství ve sféře bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Žalovaná je společnost se sídlem v Ivanovicích na Slovensku.

2. Dne 28. 6. 2018 v Ostravě, České republice, mezi sebou žalobkyně a žalovaná uzavřely smlouvu o smlouvě budoucí („Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy“), pactum de contrahendo. V předmětné smlouvě se strany zavázaly primárně k budoucímu právnímu jednání – uzavření další smlouvy – a sjednaly si některé náležitosti této další smlouvy. Předmětem budoucí smlouvy mělo být poskytnutí práva ze strany žalobkyně na provozování a řízení franchisových poboček žalované na území Slovenské republiky.

3. Kromě povinnosti uzavřít smlouvu budoucí obsahovala smlouva ve svém čl. III písm. A bod č. 3 i povinnost zaplacení zálohové platby ze strany žalované v celkové výši 20 400 EUR + DPH. Jak je sjednáno v dotčeném ustanovení, zálohová platba sloužila k zajištění závazku zavázaného (žalované) uzavřít v budoucnu ve sjednané lhůtě masterfranchisovou smlouvu s oprávněným (žalobkyní) a

utajení všech informací, které od oprávněného v souvislosti s jeho franchisovým konceptem získal. Zálohová platba měla být žalovanou zaplacená do 10 dnů od podpisu smlouvy o smlouvě budoucí na účet žalobkyně vedený u Raiffeisenbank, a. s., v České republice. V čl. III písm. B bod č. 3 si strany sjednaly, že v případě, že zavázaný neuzavře s oprávněným masterfranchisovou smlouvu pro Slovenskou republiku, a to ani ve lhůtě k tomu oprávněným dodatečně určené, je povinen oprávněnému uhradit smluvní pokutu ve výši 100 % složené zálohy. Možnost oprávněného (žalobkyně) odstoupit od smlouvy v případě nezaplacení sjednané zálohy zavázaným (žalovanou) v uvedeném termínu byla zakotvena v čl. IV bod č. 2. Ve stejném ustanovení bylo rovněž zakotveno právo oprávněného odstoupit od smlouvy i v případě porušení ostatních smluvních podmínek. Kromě dalšího bylo rovněž ujednáno, že podle čl. V. bod č. 3 smlouvy se právní vztahy z ní vzniklé nebo související řídí, pokud z dané smlouvy neplyne něco jiného, právním řádem České republiky. Dohoda o příslušnosti ve smyslu čl. 25 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel I bis“) mezi stranami ujednána nebyla.

4. Podle tvrzení žalobkyně žalovaná porušila svoji povinnost zaplatit zálohovou platbu. Z toho důvodu žalobkyně využila svého práva na odstoupení od smlouvy a začala se domáhat po žalované zaplacení částky 24 684 EUR s příslušenstvím z titulu smluvní pokuty cestou evropského platebního rozkazu před českými soudy.

5. Žalovaná při svém prvním úkonu ve věci namítla nepřislušnost českých soudů podáním ze dne 7. 8. 2020.

6. Okresní soud v Ostravě jako soud prvního stupně usnesením ze dne 17. 12. 2020, č. j. 30 EVC 2/2020-44, zamítl námitku místní nepřislušnosti a shledal, že příslušnost Okresního soudu v Ostravě k projednání a rozhodnutí věci je dána. Svou příslušnost založil na základě čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis, dle něhož osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována, pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn. Soud prvního stupně uzavřel, že vzhledem k provedeným zjištěním se žalobkyně domáhá plnění, které mělo být ve smyslu uvedeného ustanovení nařízení Brusel I bis poskytnuto žalobkyni se sídlem v České republice v obvodu dotčeného okresního soudu. Zároveň uvedl, že nebylo tvrzeno ani zjištěno, že by mezi stranami byla příslušnost ujednána ve smyslu čl. 25 nařízení Brusel I bis, či dána jinak.

7. Krajský soud v Ostravě jakožto soud odvolací ve svém usnesení ze dne 16. 2. 2021, č. j. 8 Co 40/2021-52, potvrdil rozhodnutí prvostupňového soudu. Konstatoval, že soud prvního stupně v dané věci správně aplikoval nařízení Brusel I bis a správně dospěl k závěru, že je dána jak mezinárodní pravomoc českých soudů, tak i místní příslušnost Okresního soudu v Ostravě, neboť předmětem žaloby je plnění z porušení smlouvy o uzavření budoucí masterfranchisové smlouvy. Jak totiž plyne ze žalobních tvrzení, žalovaná měla dle čl. III písm. A bod č. 3 předmětné smlouvy uhradit žalované dojednanou částku, což neučinila, a žalobkyně tak od smlouvy odstoupila. Dle čl. III písm. B bod č. 3 vznikl žalobkyni nárok na smluvní pokutu ve výši 24 684 EUR. Jelikož je předmětem žaloby nárok na zaplacení smluvní pokuty z důvodu nesplnění podmínek ze strany žalované dle smlouvy o uzavření budoucí masterfranchisové smlouvy, pak je zřejmé, že předmětem plnění není výroba a dodání zboží, a tudíž se nemůže uplatnit místo plnění, tedy místo výroby a dodání zboží, a nejedná se tak o nárok na zaplacení smluvní pokuty, která by souvisela s výrobou a dodáním zboží. Neuplatní se proto čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis, jak to namítala žalovaná v odvolání. Rovněž podle odvolacího soudu neobstojí námitka žalované, že plnění budoucí smlouvy mělo proběhnout na území Slovenska, což se má dle žalované zakládat na ujednání o smluvním teritoriu, ze kterého vyplývá, že žalovaná měla pro plnění předmětu budoucí smlouvy využívat území Slovenské republiky. Rozhodující podle odvolacího soudu je, že byla porušena samotná smlouva o uzavření budoucí masterfranchisové smlouvy a že zálohová platba týkající se jednorázového vstupního poplatku měla být zaplacená do 10

dnů od podpisu smlouvy na účet žalobkyně vedený u Raiffeisenbank, a. s. Jak pak podle odvolacího soudu správně namítá žalobkyně, dle českého práva, konkrétně dle § 1955 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, je místem plnění peněžitého závazku sídlo věřitele, když smlouva se řídí českým právem. Místem plnění je tak podle odvolacího soudu sídlo věřitele, tudíž sídlo žalobkyně, což je v Ostravě, České republice. V souladu s čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis je tudíž místně příslušným soud v Ostravě, když žalobkyně zvolila Okresní soud v Ostravě pro podání žaloby.

8. Proti tomuto rozhodnutí podala žalovaná dovolání k Nejvyššímu soudu. Z jejich tvrzení plyne, že v předchozím stadiu řízení měla být nesprávně posouzena povaha nároku na zaplacení smluvní pokuty v návaznosti na čl. 7 bod 1 nařízení Brusel I bis, což mělo vést k nesprávnému závěru ohledně příslušnosti soudů k rozhodnutí o vzniku nároku na její zaplacení. Podle žalované měl odvolací soud rozhodnout tak, že smluvní pokuta jako nárok ze smlouvy se musí řídit hlavní smlouvou, kterou je v tomto případě smlouva o smlouvě budoucí. Závazkem, jehož splnění mělo být zajištěno smluvní pokutou, měl být nepeněžitý dluh a místo jeho splnění se určí podle vnitrostátního práva, což by dle její argumentace založilo v rámci projednávané věci příslušnost slovenských soudů.

9. Žalobkyně ve svém vyjádření k dovolání uvedla, že se ztotožňuje se závěry vnitrostátních soudů, a kromě dalšího též upozornila, že primárním porušením smlouvy bylo nezaplacení ujednané zálohové platby. Z porušení tohoto závazku měl vzniknout nárok na odstoupení od smlouvy a současně nárok na zaplacení smluvní pokuty. Primárně zajišťovaným závazkem tedy podle žalobkyně bylo neuhrazení zálohové platby.

II. Relevantní unijní právní úprava

10. Pro posouzení předložené předběžné otázky jsou relevantní především tato ustanovení nařízení Brusel I bis: čl. 7 bod 1 písm. a), čl. 7 bod 1 písm. b) a čl. 7 bod 1 písm. c).

III. Relevantní vnitrostátní právní úprava

11. Pro posouzení předběžné otázky mohou být relevantní § 1954 a § 1955 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník.

§ 1954

K řádnému splnění se vyžaduje, aby byl dluh splněn ve stanoveném místě. Nelze-li místo plnění zjistit ze smlouvy, povahy závazku nebo z účelu plnění, plní se v místě stanoveném zákonem.

§ 1955

(1) Nepeněžitý dluh plní dlužník v místě svého bydliště nebo sídla. Peněžitý dluh plní dlužník v místě bydliště nebo sídla věřitele.

(2) Vznikl-li závazek při provozu závodu, plní se dluh v místě závodu. To platí obdobně, vznikl-li závazek při provozu provozovny.

IV. Důvody pro předložení předběžné otázky a stanovisko Nejvyššího soudu

12. V projednávané věci je nezbytné zodpovědět otázku, zda mají české soudy mezinárodní příslušnost. Z toho důvodu je nutné aplikovat nařízení Brusel I bis, neboť se jedná o spor s mezinárodním prvkem v občanských a obchodních věcech a soudní řízení bylo zahájeno po 10. 1. 2015.

13. V této souvislosti je nezbytné posoudit, zda lze založit příslušnost českých soudů na základě zvláštní příslušnosti podle čl. 7 bod 1 nařízení Brusel I bis, neboť žaloba směřuje proti žalovanému se sídlem v jiném členském státě, než je stát fóra.

14. Podle čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis platí, že pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, může být osoba, která má bydliště v některém členském státě, žalovaná v jiném členském státě u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn. Podle čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis je v případě prodeje zboží místem plnění závazku místo na území členského státu, kam zboží podle smlouvy bylo nebo mělo být dodáno, a v případě poskytování služeb pak tam, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty. Jak plyne z čl. 7 bod 1 písm. c) nařízení Brusel I bis, nepoužije-li se písm. b), použije se písm. a). Použití písm. a) tedy představuje zbytkovou kategorii a na věc ji je možné aplikovat pouze v případě vyloučení písm. b).

15. Nejvyšší soud si je vědom ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) v rámci autonomního výkladu pojmu „smlouva nebo nároky ze smlouvy“, jenž je pojmem společným pro čl. 7 bod 1 písm. a) a b) nařízení Brusel I bis, podle kterého je základním znakem smlouvy existence dobrovolně převzatého závazku jedné osoby vůči osobě druhé (srov. rozsudek SDEU ze dne 17. 6. 1992, Jakob Handte & Co. GmbH proti Traitements Mécano-chimiques des Surfaces SA, ve věci C-26/91, bod 15). Zároveň si je vědom, že pod daný pojem spadají všechny závazky, které mají svůj původ ve smlouvě, jejíž nesplnění je tvrzeno na podporu žalobcovy žaloby (srov. rozsudek SDEU ze dne 15. 6. 2017, Saale Kareda proti Stefanu Benkömu, ve věci C-249/16, bod 30). Samotná smlouva o smlouvě budoucí, jak je tomu v projednávané věci, je závazným instrumentem uzavřeným dobrovolně a podmínky v ní obsažené představují výsledek vyjednávání mezi jejími stranami. Spor o smluvní pokutu má dle tvrzení žalobkyně původ právě v uvedené smlouvě o smlouvě budoucí, neboť měl vzniknout v důsledku toho, že zavázaná strana nesložila zálohu v rozporu s povinnostmi plynoucími ze smlouvy. Nejvyšší soud má tudíž za to, že nárok na smluvní pokutu, o který jde v projednávané věci, je nárokem „ze smlouvy“ ve smyslu čl. 7 bod 1 nařízení Brusel I bis.

16. Za těchto okolností je nezbytné zhodnotit, zda se na projednávanou věc dále aplikuje písm. b) nebo písm. a) dotčeného ustanovení. Vzhledem k tomu, že základními vlastnostmi smlouvy o prodeji zboží je jednak převod vlastnického práva a jednak směna zboží za peníze, nejedná se v projednávané věci o nárok na zaplacení smluvní pokuty, jenž by souvisel s výrobou a dodáním zboží ve smyslu první pododrážky čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis. Pro vyloučení aplikace písm. b) a případnou aplikaci písm. a) je ale rovněž nezbytné vyhodnotit to, zda se ve věci nejedná o nárok, který souvisí s „poskytováním služeb“ ve smyslu druhé pododrážky tohoto ustanovení. Posouzení této otázky je stěžejní, neboť pokud by věc byla vyhodnocena jako „poskytování služeb“, jsou pro všechny související nároky příslušné soudy místa, kde služby měly být podle smlouvy poskytnuty. Pokud by se ale případně postupovalo dle zbytkové kategorie na základě čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis a byly by naplněné podmínky aplikace téhož ustanovení, posuzovala by se mezinárodní a místní příslušnost v zásadě pro každý závazek zvlášť (srov. rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 1976, Industrie Tessili Italiana Como proti Dunlop AG, ve věci 12/76).

17. V projednávané věci si strany sjednaly smlouvu o smlouvě budoucí, kterou nazvaly „Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy“. Před Nejvyšším soudem tudíž vyvstává otázka, jak je

nutné pro účely založení mezinárodní příslušnosti na základě čl. 7 bod 1 nařízení Brusel I bis kvalifikovat smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se strany zavázaly k budoucímu uzavření smlouvy. V úvahu totiž připadají dvě různá řešení, přičemž dle přesvědčení Nejvyššího soudu, SDEU dosud jednoznačná vodítka v tomto směru neposkytl. Konkrétně připadá v úvahu posoudit, zda je smlouva o smlouvě budoucí jako taková smlouvou o poskytování služeb, přičemž v případě záporného závěru by bylo možné založit mezinárodní příslušnost soudů pouze na základě čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis. Vedle toho se ale nabízí jako druhé řešení určení mezinárodní příslušnosti pro nároky ze smlouvy o smlouvě budoucí podle povahy smlouvy, která má být v budoucnu stranami uzavřena. Právě uzavření budoucí smlouvy je totiž samotnou podstatou smlouvy o smlouvě budoucí. To by znamenalo, že pokud by zamýšlená budoucí smlouva představovala smlouvu o koupi zboží či smlouvu o poskytování služeb, mezinárodní příslušnost soudů by bylo na místě stanovit ve smyslu čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis podle místa, kde mají být dle zamýšlené smlouvy zboží či služby v budoucnu poskytnuty.

18. Nejvyšší soud se s ohledem na dosavadní judikaturu SDEU kloní k závěru, že samotným uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí nedochází k poskytování služeb v autonomním smyslu práva Evropské unie. Podle stanoviska Nejvyššího soudu totiž smlouva o smlouvě budoucí nenaplnuje požadavek na úplatné vyvíjení aktivní činnosti ve prospěch druhého tak, jak je to vyžadováno podle čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis (srov. rozsudek SDEU ze dne 23. 4. 2009, Falco Privatstiftung a Thomas Rabitsch proti Gisele Weller-Lindhorst, ve věci C-533/07; ze dne 14. 7. 2016, Granarolo SpA proti Ambrosi Emmi France SA, ve věci C-196/15; ze dne 19. 12. 2013, Corman-Collins SA proti La Maison du Whisky SA, ve věci C-9/12; a ze dne 25. 3. 2021, Obala i lučice d.o.o. proti NLB Leasing d.o.o., ve věci C-307/19).

19. Smlouva o smlouvě budoucí obsahuje několik obecných náležitostí, o kterých se strany dohodly, že budou posléze zakomponovány v budoucí smlouvě, včetně obecně určeného předmětu této další smlouvy. Smyslem této smlouvy je však po písemné výzvě uzavřít další smlouvu, přičemž neuzavření zamýšlené smlouvy je v projednávané věci sankcionováno smluvní pokutou ve výši složené zálohy. Uvedené podle názoru Nejvyššího soudu nelze považovat za vyvíjení aktivní činnosti ve prospěch druhého, jelikož uzavření budoucí smlouvy představuje toliko právní jednání, nikoli faktickou aktivní činnost poskytovanou jako službu pro druhého smluvního partnera. Právě v této skutečnosti Nejvyšší soud spatřuje rozdíl například oproti smlouvě o obchodním zastoupení (srov. rozsudek SDEU ze dne 11. 3. 2010, Wood Floor Solutions Andreas Domberger GmbH proti Silva Trade SA, ve věci C-19/09), která sice též obnáší uzavírání smluv, ale současně na jejím základě dochází k dalším faktickým činnostem, příkladmo ke kontaktování dalších subjektů nebo k prezentaci výrobků či služeb.

20. Nejvyšší soud se na základě dostupné judikatury rovněž domnívá, že u samotné smlouvy o smlouvě budoucí není rovněž naplněn požadavek na úplatnost. Jak strana zavázaná, tak strana oprávněná nemá ze smlouvy o smlouvě budoucí nárok na úplatu, a to ani v jejím širším smyslu. Strany se sice dohodly na budoucí výši vstupního poplatku nebo pravidelných měsíčních poplatcích, povinnost platit je však vznikne až tehdy, pokud strany uzavřou zamýšlenou budoucí smlouvu. Ani jedné ze stran tedy nevznikl nárok na úplatu ze smlouvy, kterou skutečně uzavřely a ve které má spor svůj původ, nýbrž se pouze zavázaly k tomu, že až jednou smlouvu o službách uzavřou, bude mít odměna určitou konkrétní výši. Smlouva o smlouvě budoucí v čl. III písm. A bod č. 3 pod názvem „Úhrada zálohy“ sice zmiňuje „zálohu a zálohovou platbu“, ta je však zálohou pro budoucí vstupní poplatek a zároveň pokrývá výši smluvní pokuty. Nejvyšší soud se domnívá, že z této platby bez dalšího ani jedna strana ekonomicky netěží, neboť jejím smyslem je primárně zajištění budoucího splnění povinnosti a neslouží jako úhrada a určitá ekonomická výhoda ve smyslu úplatnosti. Za podmínek smlouvy, jako je ta v projednávané věci, se tudíž jeví, že předmětná záloha nepředstavuje ekonomickou hodnotu, kterou lze považovat za hodnotu coby úplatu v popsáném smyslu a povinnost složit zálohovou platbu představuje primárně prostředek k zajištění splnění smluvní povinnosti v

budoucnu (srov. rozsudek SDEU ze dne 14. 7. 2016, Granarolo SpA proti Ambrosi Emmi France SA, ve věci C-196/15).

21. S ohledem na uvedené má Nejvyšší soud za to, že čl. 7 bod 1 písm. b) nařízení Brusel I bis nelze na smlouvu o smlouvě budoucí použít. Namísto je tudíž nutné aplikovat zbytkovou kategorii obsaženou v čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis. Aplikace předmětného ustanovení má pak významný vliv na posouzení místa plnění, když v rámci písm. a) se již nepoužije princip charakteristického plnění a každý závazek tedy má v zásadě vlastní místo plnění. S odkazem na rozsudek SDEU ze dne 23. 4. 2009 Falco Privatstiftung a Thomas Rabitsch proti Gisele Weller-Lindhorst, ve věci C-533/07, body 54-55, lze konstatovat, že pouze v případě smluv o prodeji zboží a smluv o poskytování služeb nechtěl zákonodárce Společenství již u Bruselské úmluvy vycházet z konkrétního úzeji vymezeného sporného závazku (jak ostatně napovídá i jazykový výklad ustanovení), nýbrž ze závazku, který je charakteristický pro tyto smlouvy. Současně zamýšlel ve smluvních věcech autonomně definovat místo plnění jako hraničního určovatele pro určení příslušného soudu. Jak bylo shledáno v souvislosti s čl. 5 bod 1 Bruselské úmluvy v rozsudku SDEU ze dne 6. 10. 1976, A. De Bloos, SPRL proti Sociétés en commandite par actions Bouyer, ve věci 14/76, „závazek, o němž se jedná“ odpovídá právu plynoucímu ze smlouvy, kterého se žalobce domáhá žalobou a které tvoří základ žaloby. Pokud například žalobce žaluje na náhradu škody, je rozhodující ta smluvní povinnost, jejíž porušení vedlo ke vzniku škody. Současně v případě, že žalovaný namítá porušení povinnosti ze strany žalobce, avšak žaloba zní na zaplacení, „závazkem, o němž se jedná“ bude povinnost platit, nikoliv závazek, jehož plnění rozporuje žalovaný. Místo plnění tohoto závazku pak již není autonomním konceptem tohoto závazku (srov. rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 1976, Industrie Tessili Italiana Como proti Dunlop AG, ve věci 12/76; a ze dne 28. 9. 1999, GIE Groupe Concorde a další proti Capitaine commandant le navire "Suhadiwarno Panjan" a dalším, ve věci C-440/97; a další).

22. Podle názoru Nejvyššího soudu lze připustit odlišnou interpretaci, a tedy dospět k závěru, že smlouva o smlouvě budoucí je smlouvou o poskytování služeb, pouze v případě, pokud se tento závěr vyvodí z povahy smlouvy, jejíž uzavření se předpokládá. Samotná masterfranchisingová smlouva by přitom naplňovala zmíněné požadavky na poskytování služeb, a to jak z pohledu vyvíjení aktivní činnosti, tak z pohledu úplatnosti, načež by se místo poskytování služeb odvíjelo právě od budoucí smlouvy. Taková možnost nicméně z dosavadní judikatury SDEU neplyne.

23. Otázkou, zda je pactum de contrahendo smlouvou o službách, pokud předpokládá uzavření smlouvy o službách, ani tím, zda je nezbytné ji za takovou smlouvu označit vzhledem k zamýšlenému výsledku celého právního vztahu, se totiž SDEU dosud výslovně nezabýval. Smlouva o smlouvě budoucí je přitom sama o sobě závazným instrumentem a vznik, zánik i závazky z ní plynoucí jsou do značné míry nezávislé od presumované budoucí smlouvy. Smlouva uzavřená mezi stranami sice obecně stanovuje některé náležitosti budoucí smlouvy, avšak obsahuje svůj vlastní primární závazek nebo samostatný sankční mechanismus a vlastní možnosti zániku smlouvy. Z vlastních možností zániku smlouvy o smlouvě budoucí (splněním, dohodou stran, odstoupením v případě porušení povinnosti plynoucích ze smlouvy) plyne i to, že uzavření budoucí smlouvy není ani nutným následkem smlouvy o smlouvě budoucí. Takový výklad čl. 7 bod 1 nařízení Brusel I bis, který by při kvalifikaci smlouvy o smlouvě budoucí jakožto smlouvy o poskytování služeb umožnil zohledňovat rovněž povahu samotné zamýšlené budoucí smlouvy, není tudíž jednoznačný.

24. Vzhledem k absenci relevantní judikatury SDEU v této otázce existuje podle názoru Nejvyššího soudu důvodná pochybnost o správnosti výkladu unijního práva. Za situace, kdy je před aplikací čl. 7 bod 1 písm. a) nařízení Brusel I bis na projednávanou věc nezbytné vyloučit použití čl. 7 bod 1 písm. b) tohoto nařízení, se tak Nejvyššímu soudu jeví jako nezbytné přerušit řízení a obrátit se na SDEU s žádostí o zodpovězení položené předběžné otázky.

25. Z uvedeného je taktéž zřejmé, že aplikace rozličných ustanovení má zásadní dopad na

projednávanou věc, neboť může vést k odlišnému závěru o příslušnosti českých soudů. Současně je založení zvláštní příslušnosti určitou výjimkou z obecného pravidla, což částečně odůvodňuje případnou restriktivnější interpretaci ze strany SDEU za účelem předvídatelnosti, právní jistoty a zaručení úzkého spojení mezi sudištěm a sporem. Berouc do úvahy široké využití smlouvy o smlouvě budoucí, pactum de contrahendo, v mezinárodním obchodu přitom jednotná aplikace práva Evropské unie nabývá na významu a bez provedení interpretace ze strany SDEU nelze plně zajistit jednotnou interpretaci daného ustanovení napříč členskými státy.

26. S ohledem na výše uvedené nedošlo v projednávaném případě k naplnění tzv. CILFIT kritérií (srov. rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 1982, Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministero della sanità, ve věci 283/81). Proto vzhledem ke specifické povaze smlouvy o smlouvě budoucí jakožto závazného předmluvního institutu a její odlišnosti od smluv v rozhodovací činnosti SDEU a důležitosti dotčeného instrumentu v mezinárodním obchodu mezi členskými státy považuje Nejvyšší soud, jakožto soud, proti jehož rozhodnutí nelze ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie podat opravný prostředek, za nezbytné tuto otázku SDEU předložit.

V. Přerušování řízení

27. S ohledem na položení předběžných otázek přerušil Nejvyšší soud podle § 109 odst. 1 písm. d) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, řízení v této věci až do rozhodnutí SDEU, neboť bez jejich zodpovězení nelze v řízení pokračovat, a to z důvodu, že není zjevné, zda je dána mezinárodní příslušnost českých soudů k rozhodnutí o věci.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)